

De Leidse Hout

NIEUWS

Nieuwsbrief van de Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout

November 2023

De Winterwaterlelie vrijdag 22 december 16.00-18.00 uur

Zondag 17 september was alweer het laatste concert van het Waterlelieseizoen en Big Band Oegstgeest sloot het seizoen swingend af! Er wordt inmiddels hard gewerkt aan de programmering voor 2024.

Winterwaterlelie

Op vrijdag 22 december willen we voor onze leden, vrijwilligers en relaties een kleinschalig kerstfeestje organiseren bij de Waterlelie. Denkt u aan een stemmig (kerst)muziekje, warme chocolademelk en glühwein terwijl de muziektent feestelijk verlicht is. We hopen ook een of twee koren te kunnen verwelkomen.

Open podium

Wilt u zelf een mooi verhaal of gedicht voorlezen, muziek maken of zingen of heeft u een ander idee om de kerstsfeer nog meer te verhogen? Wij bieden u daarvoor graag een podium. Wij horen liefst voor 15 november a.s. wat uw bijdrage zou kunnen zijn.

Evaluatie werfpop 8 juli 2023

Op 11 oktober vond een evaluatiegesprek plaats met de organisatoren van Werfpop, de wijkverenigingen en de gemeente en mijzelf, Marlene Simoons. Het was een constructief gesprek waarbij we aangaven dat de organisatie van Werfpop dit jaar beter was verlopen. Dit had met verschillende aspecten te maken. Het bestuur van Werfpop was zeer coöperatief en kwam tegemoet aan een aantal van onze wensen. Dit had te maken met betere communicatie voor- en tijdens Werfpop en met enkele verbeterpunten vanuit de evaluatie van vorig jaar. Zo was er een aparte in- en uitgang bij de toiletten om gedrang te voorkomen. Ook werd de gemeentelijke proef met het fietsparkeren als een vooruitgang gezien. Dit verliep nog niet helemaal vlekkeloos, er stonden nog fietsen binnen het park en op andere plekken waar dat niet de bedoeling was. Het is, vanwege budgettaire redenen, niet gegarandeerd dat het fietsparkeren volgend jaar terugkomt.

Verder waren er te weinig handhavers/vrijwilligers en verkeerd geplaatste richtingborden. Deze twee zaken kunnen worden verbeterd door vrijwilligers uit de omgeving te zoeken en lokale vertegenwoordigers te betrekken bij het plaatsen van de borden, omdat zij de omgeving het beste kennen. Meer kritiek is er voor de gemeente die niet erg geneigd was mee te bewegen met suggesties en wensen van onze kant zoals lagere decibellen aan het begin van de avond als er nog veel kinderen aanwezig zijn. Werfpop is hier wel enigszins aan tegemoet gekomen. Verder zijn er specifieke klachten over de tijd die het nam om de rommel na afloop op te ruimen. Andere klachten gingen over het schenden van milieuafspraken vanwege het gebruik van te veel/onnodig gemotoriseerd verkeer en felle lampen in het bos 's nachts die na melding wel zijn uitgezet.

Ook moet aangetekend worden dat de storm vlak voor Werfpop voor grote problemen en extra rommel zorgde, waardoor de ambtenaren handen te kort kwamen om alles op te ruimen. Hierbij verdient het opruimen van het festivalterrein direct na de storm (dat was 1 dag voor het festival!) grote waardering! Als laatste punt werd naar voren gebracht dat te weinig omwonenden (tijdig) waren geïnformeerd. In de toekomst wil men meer digitaal gaan informeren, door gebruik te maken van digitale adresbestanden van de wijkverenigingen, winkeliersverenigingen in Oegstgeest en de Paulus.

Open Monumentendagen 2023

De Open Monumentendagen van zaterdag 9 en zondag 10 september 2023 gaan waarschijnlijk de boeken in als de warmste editie ooit. Beide dagen tikte de thermometer de 30 graden aan. Gelukkig was het in het park, in de schaduw van de hoge volle loofbomen, goed vertoeven. Met twee informatietafels, een herfstsefeerplateau en zwerfafvalattributen gaven wij een beeld van de historie van het monumentale park en onze activiteiten.

Levend Erfgoed

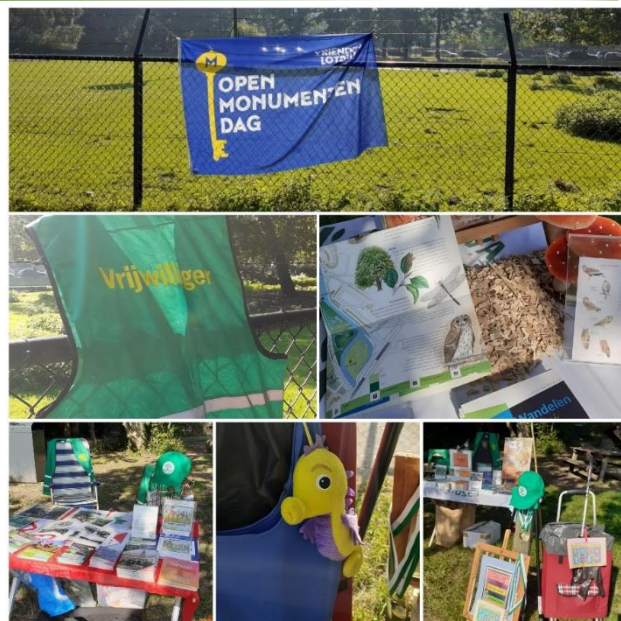
Het thema van de OMD dit jaar was Levend Erfgoed en daar konden wij volop over vertellen. Van werkverschaffing en volksverheffing tot mogelijke busbanen en villa's, een schuilhut (die afgebrand is), het mysterieuze verhaal van de Juliana Eik, herfst-, winter- en zomerstormen, studentenfeestjes, invasieve exoten, herdenkingsbanken, popfestivals, discussies over honden los of niet, fietsen in het park, een zonnewijzer, zomers theater, zwerfafval, herten, vleermuizen, ijsvogels, een fontein en een drinkwaterfontein, ruim 70 mezenkasten, een grote en een kleine vijver, een rijksmonument midden in het park, de oude en nieuwe muziektent, eindelijk een berging voor de Waterlelie, het Theehuis, de ooievaars, *boot campen*, de ingewikkelde waterhuishouding en heel veel bomen en struiken... Wat is er ontzettend veel te vertellen! En dat deden we dan ook tijdens 12 rondleidingen van een uur voor de tientallen bezoekers.

Wilt u ook (nog) meer weten over de geschiedenis van de Leidse Hout?

Voor onze leden kost het boek *75 Jaar Leidse Hout* slechts 5 euro (in de winkel 10 euro). Wij verzorgen graag voor u en uw collega's, familie of vriendengroep een rondleiding. Voor particulieren rekenen wij hiervoor geen kosten, een donatie voor de vereniging is natuurlijk altijd welkom.

Neemt u even contact op via info@vriendenvandleidsehout.nl om een en ander te bespreken.

Vrijwilliger Max Blondeau met aandachtig luisterende bezoekers van de OMD en een collage van de informatiestand.

Vrijwilligers zijn altijd welkom!

Het organiseren van en deelnemen aan activiteiten komt nu meestal voor rekening van de bestuursleden en een aantal enthousiaste leden. Maar misschien vindt u het ook leuk om een of twee keer per jaar iets te ondernemen in en voor het park, de leden of schoolkinderen! We horen graag van u.

Team Zwerfafval: een stukje achtergrond

Zaterdag 16 september waren we te gast bij Straatjutters Leiderdorp om het verhaal van Dirk Groot, ook wel bekend als de Zwerfinator, te horen. Dirk is onvermoeibaar in zijn strijd tegen zwerfafval, maar vooral in zijn strijd tegen de producenten die de oplossingen ontwijken. 'Statiegeld werkt als een malle' is een van zijn uitspraken. Het invoeren van statiegeld op plastic flesjes en blikjes is eerst jarenlang tegengehouden en nu zoeken de producenten naar andere verpakkingen die net zo vervuילend zijn maar waar geen statiegeld op zit. Leest u alles hierover op zijn [website](#).

Dirk werkt veel samen met onze eigen Leidse Plastic Soup [Surfer Merijn Tinga](#) en zij hebben veel succes met hun campagnes maar kunnen hierbij altijd ondersteuning gebruiken. Via de App **Plastic Avengers** kunt u hier ook aan bijdragen.

ZWERFINATOR

STATIEGELD ZORGT VOOR MINDER ZWERFAFVAL
SOMMIGE BEDRIJVEN STAPPEN NU OVER OP
DRANKKARTONS OM STATIEGELD TE ONTWIJKEN

WAKKENDEN: OUDERPELLETS, BAKERS-OPUS, KANSTY WINTER
ZIJ ZORGEN OP DIE MANIER VOOR MEER ZWERFAFVAL
DEKSEL OF DOP? STATIEGELD EROP

Momenteel zijn de campagnes Project #Pakzooi (drankkartons) en Campagne Campaign #CC (verkiezingsmateriaal) actief. Door het insturen van foto's van de aangetroffen producten verzamelen zij cijfers die gebruikt worden om bedrijven en organisaties aan te spreken op het zwerfafval.

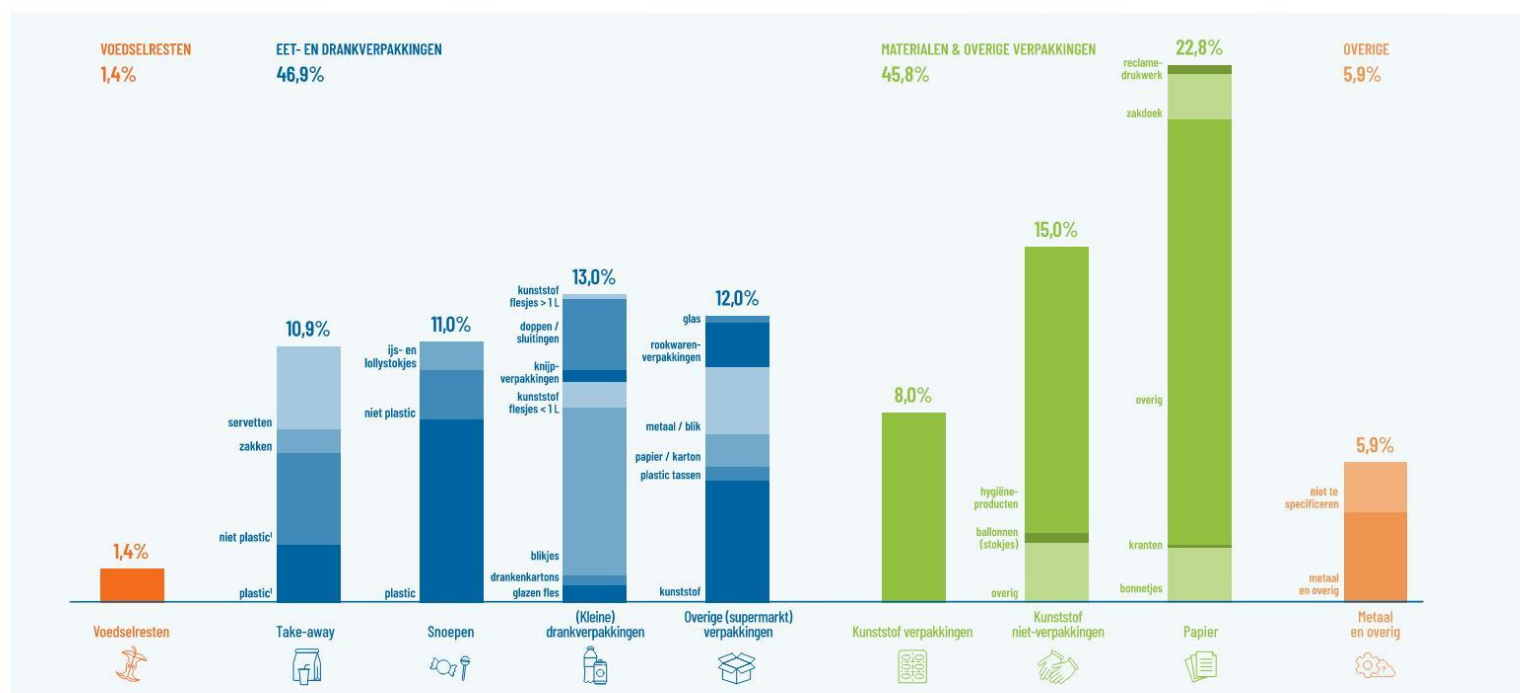
De organisatie [Supporter van Schoon](#), bekend van de landelijke opschooncampagnes, is opgericht en gefinancierd door de verpakkingindustrie. Natuurlijk wel met het doel om zwerfafval uiteindelijk zoveel mogelijk te voorkomen maar voornamelijk vooral door dat afval op te (laten) ruimen en niet door het bij de bron aan te pakken. Zij geven geld aan de gemeenten (de zogenaamde **zwerfafvalvergoeding** is 20 miljoen per jaar) zodat die afvalgraspers en ander materiaal kunnen kopen om aan de inwoners te verstrekken. Wellicht een interessant detail dat de Raad van Toezicht bestaat uit directieleden van Coca Cola, Albert Heijn, Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL) en Unilever.

De cijfers die NL Schoon hieronder presenteert en die als bronvermelding Rijkswaterstaat hebben zijn waarschijnlijk afkomstig uit de data van Zwerfinator Dirk Groot.

2022 Samenstelling zwerfafval

Exclusief kauwgom en peuken

NL SCHOON

¹ bekers, bakjes, rietjes & overig

Bron: gebaseerd op Rijkswaterstaat Landelijke zwerfafvalmonitor 2022

Paddenstoelenexcursie zondag 22 oktober 2023 Tekst en foto's Lianne van Es en Nicole van der Linden

Zondag 22 oktober vond de jaarlijkse paddenstoelenexcursie plaats. In twee groepen werd er onder leiding van experts Jan Hengstmengel en Joop Kortselius rondgesnuffeld in het park. Lianne van Es sloot aan bij Jan en Nicole van der Linden bij Joop.

Jan vertelde eerst over twee verschillende soorten houtrot. Na deze interessante introductie doken we de bosjes in met de blik naar de grond gericht om te zien wat daar voor moois groeit. We zagen onder andere korstmossen, kaneelkleurige melkzwammen en de grote bloedsteelmycena. Met zijn scherpe mesje kon Jan mooi de melk laten zien die uit de melkzwam komt en het 'bloed' uit de mycena.

Geen schimmel maar een amoëbe

Verderop kwamen we een beestje tegen dat vaak aangezien wordt voor een schimmel, maar een eencellige is. Een amoëbe. En wat blijkt, deze eencellige zonder

armen, benen en hersenen kan zich verplaatsen en weet vanuit een doolhof zijn weg te vinden naar zijn favoriete kostje: haverhout. Op een nabijgelegen omgevallen boom konden we mooi het mycelium (schimmeldraden) bekijken dat zichtbaar was geworden door het vergaan van de boom. Het was super interessant om te zien wat er dus binnen in de boom zit waardoor hij verteerd wordt. Wat wij boven de grond of aan de boom zien is het vruchtlichaam van de zwam.

Ondertussen bij de groep van Joop

Joop vertelde dat er vroeger alleen werd gesproken van de plantenwereld en de dierenwereld. Volkomen voorbijgaand aan de schimmelwereld oftewel het 'rijk van de fungi'. Terwijl schimmels al vele miljoenen jaren ouder zijn dan het planten- en dierenleven op het land. Aangenomen wordt dat schimmels zijn ontstaan op uit zee aangespoelde planten en dieren. Inmiddels zijn er alleen in Nederland al zo'n 5.000 soorten bekend en dankzij nieuwe technieken komen er nog steeds nieuwe (sub)soorten bij. Schimmels zijn ingedeeld in opruimers en in parasieten. De opruimers gaan aan het werk als een boom dood is of als er een lekkere berg bladeren ligt te vergaan, de parasieten hebben al eerder hun intrek genomen en helpen de boom een handje om dood te gaan. Er zijn ook soorten die in symbiose leven met de boom en dus ook stoffen terug leveren.

"Graag dank voor de paddenstoelenwandeling gisteren 22 okt Leidsche Hout, hebben mijn partner en ik met veel plezier en interesse gedaan. Ik weet niet meer precies de naam van onze gids maar wij waren de groep die 2 uur gewandeld heeft en iedere keer weer nieuwe paddenstoelen vond. Voor herhaling vatbaar."

Ontstaan en voortplanting

Vanuit minuscule sporen en draadjes, kleiner dan speldenknopjes, ontwikkelt zich vaak eerst een bolletje (knol) met een vlies erom. Dit is goed waar te nemen bij de vliegenschimmel waarvan de lichte puntjes overblijfselen zijn van het buitenste vlies. Bij de stinkzwam wordt de knol een duivelsei genoemd, binnen enkele uren breekt de zwam uit het ei en richt zich op tot zijn bekende fallusvorm. Joop liet ons zien hoe het ei er uitziet als de zwam nog niet geboren is. Sommige zwammen schieten hun sporen de lucht in, laten ze stuiven of door insecten meevoeren. Wat voor ons stinkt is voor vliegen namelijk een heerlijk luchtje. Paddenstoelen dienen ook als voedsel voor (kleine) zoogdieren, slakken en insecten en wij mensen lusten ze ook wel.

Van boleet tot zwavelkopje

We kwamen nog vele soorten paddenstoelen tegen, zoals: korsthoutskoolzwam, verschillende boleten en ridderzwammen, zwavelkopjes, het gele hoorntje, elfenbankjes, twee verschillende soorten judasoor, zadelzwam, gekraagde aardster, tonderzwam, inktzwammen, de witte kluifzwam, verschillende russula's, krulzoom en niet te vergeten de vliegenschimmel als hoogtepunt. Beide groepen deelnemers gingen enthousiast door het bos en vonden telkens prachtige nieuwe exemplaren waarop Jan en Joop uitgebreid uitleg gaven en vertelden over de verschillende soorten. Er was zo veel interesse en zo veel te zien dat de wandelingen een stuk langer duurden dan de geplande 1.5 uur. Een teken van een zeer geslaagde excursie mogen we wel zeggen!

ObsIdentify determineer App

Voor de enthousiastelingen is de app ObsIdentify een aanrader om de verschillende soorten te kunnen determineren en om meer over de paddenstoelen te leren. Het weer, de aanwezige paddenstoelen, het enthousiasme van de deelnemers, het maakte alles met elkaar een zeer geslaagde middag. Dank aan Jan en Joop en niet te vergeten; onze moeder natuur!

"Sinds enige tijd ben ik lid van uw vereniging. Gisteren namen mijn man en ik deel aan de paddenstoelenexcursie. We hebben er oprecht van genoten."

Natuurpad Herfst voor groep 6 Woutertje Pieterse door Lianne van Es

Deze donderdagochtend 26 oktober was de Leidse Hout gevuld met groepjes kinderen die met loepjes en zoekkaarten enthousiast moeder natuur 'onder de loep namen'. Vooraf waren ze op school voorbereid met filmpjes over de herfst. Nu was het dan tijd om op pad te gaan en de praktijk te ontdekken. Het was mistig, herfstachtig weer dat perfect in het thema van het natuurpad paste.

Door veel voelen, aanraken, bekijken en ruiken werden alle zintuigen geprikkeld en werd ondertussen kennis over de natuur overgedragen. Het ene kind ging enthousiast op zoek naar paddenstoelen, de ander verloor zichzelf helemaal in zoeken naar verschillende blaadjes. Met de zoekkaarten werd gepoogd de vondsten te determineren. Met een beetje hulp van de vrijwilligers zijn er heel wat schatten gevonden. Hoogtepunt voor velen was de grote vliegenzwam die door een van de groepjes was gevonden. De dikke eik bij de grote speelweide kwam vandaag ook geen aandacht tekort. De kinderen zijn met hun armen om de boom gaan staan om zo de omtrek te kunnen meten. De leeftijd van de boom kon zo geschat worden op bijna 200 jaar oud! Een aantal kinderen gaf aan

dat ze de herfstkleuren en het park echt heel mooi vonden en dat meneer van Nes (de ontwerper van het park) vast trots geweest zou zijn als hij het park nu had kunnen zien. Ook vonden ze het zo gezellig dat wij als vrijwilligers er waren. Hoe leuk is dat om te horen!

Het uur vloog om en vaak was er niet genoeg tijd om de complete wandeling met alle opdrachten te doen. Maar dat deed niet af aan een complete beleving in het bos! Het belangrijkste doel was dat de kinderen plezier zouden beleven aan het buiten zijn. Aan de van hot naar her rennende kinderen, die al gillend vertelden over hun ontdekkingen, te zien is dat gelukt! Ook aan nieuwsgierige vragen was er dit jaar geen gebrek. Weer een geslaagde editie van het natuurpad Herfst dus. Met dank aan de vrijwilligers en biologen en aan de kinderen en leerkrachten van de groepen 6 van Woutertje Pieterse voor hun inzet en enthousiasme.

Planten van de 'Jan Wolkers' boom op 26 oktober 2023

Op donderdag 26 oktober (geboortedag van Jan Wolkers) is een nakomeling van de beroemde Tulpenboom van Herman Boerhaave geplant in Volkspark de Leidse Hout. Deze zogenaamde ent is door de Hortus botanicus Leiden geschonken aan onze vereniging ter gelegenheid van het 90-jarig bestaan van het park in 2021. De boom werd geplant in aanwezigheid van de burgemeester van Oegstgeest Emile Jaensch en VVLH voorzitter Marlene Simoons. De opgekweekte ent is afkomstig van kwekerij Piet van Leijden uit Boskoop die beschikt over de juiste techniek om oude enten te laten herleven. Namens de Hortus was oud-hortulana Carla Teune aanwezig. De voorbereidende werkzaamheden zoals het ophalen van de boom en het maken van een plantgat, zijn door de gemeente Leiden uitgevoerd. De boom is een echte parkboom. In de oorspronkelijke inrichting van de Leidse Hout zijn vooral inheemse bomen geplant, in het later aangelegde Bospark staan meer uitheemse bomen, zoals de Chinese mammoetboom en de Canadese populier. Daarom past deze Liriodendron tulipifera ook zo goed in dit deel van de Leidse Hout. Jan Wolkers woonde niet alleen in Oegstgeest, maar met zijn eerste vrouw en kinderen ook op de Rijsburgerweg in Leiden. Hij schrijft daar ook over dat hij vanuit zijn raam de Leidse Hout kan zien, hoe leuk is dat! Maar er zijn nog meer linkjes met de Leidse Hout. Zo heeft hij ook in zijn boek De Walgvogel geschreven over de muziektent. Daarnaast zat hij ook nog op de Leidse Houtschool in zijn jonge jaren.

Na afloop van de aanplant werden zowel Marlene Simoons als burgemeester Emile Jaensch geïnterviewd door TV West.

De link naar het interview is hier te vinden

(<https://www.youtube.com/watch?v=Mnv1TC5TSjA>)

Van Dorpsmarketeer Oegstgeest, Marjolijn van der Jagt kregen we een heerlijk Jan Wolkers brood, gebakken door bakker Hugo de Groot, aangeboden. Vervolgens werd het gezelschap uitgenodigd door Marlene Simoons voor een drankje en om nog wat met elkaar na te praten in het Theehuis van de Leidse Hout.

Bosuilenkasten geplaatst

Bij de derde poging is het gelukt om twee bosuilenkasten stabiel in de bomen te bevestigen.

Het bleek toch nog een lastiger klusje dan gedacht maar met vereende krachten en in samenwerking met de Werkgroep Roofvogels Rijnland is het klusje dan toch geklaard.

Nu maar afwachten of de door de Vrienden aangeschafte kasten binnenkort inwoning mogen verwachten.

Vriend/vrijwilliger Niels Lagerveld kijkt in ieder geval opgelucht.

KORT NIEUWS VAN HET BESTUUR EN UIT DE BUURT

Momenteel wordt er gewerkt aan een geprinte versie van het boekje **Bomen in de Leidse Hout. Een wandelroute**. De tekst wordt gecontroleerd, gecorrigeerd en geactualiseerd. We verwachten dat het boekje nog deze maand beschikbaar is.

Dit is deel 1 uit de Serie Leidse Houtboekjes uit 2019. Met deze heruitgave van het eerste deel komt de complete serie van drie boekjes weer beschikbaar. Deel 2 is **Dieren in de Leidse Hout** en deel 3 het afgelopen zomer verschenen **Vogels in de Leidse Hout**.

Nu nog voordelig

In november en december kunnen wij de boekjes nog aanbieden voor € 10,00! Wilt u de serie dus voordelig compleet hebben, koop dan de exemplaren die u mist er snel bij. Dat kan bij boekhandels De Kler, Kooyker en de Rijnlandse Boekhandel of direct bij ons. Vanaf 1 januari 2024 wordt de verkoopprijs voor alle boekjes **€ 12,50 per stuk**.

Verhoging contributie per 2024

Net als bij iedereen zijn ook voor de Vereniging de kosten van allerlei vaste lasten gestegen. Wij ontkomen er dan ook niet aan om de contributie per 1 januari 2024 te verhogen naar € 17,50 per kalenderjaar. Wij hopen dat dit voor u geen aanleiding zal zijn om uw lidmaatschap op te zeggen, mocht dit wel het geval zijn, dan hebben wij daar natuurlijk alle begrip voor. De contributie voor leden voor het leven wordt € 280,00. U ontvangt in het eerste kwartaal van het nieuwe jaar nader bericht en het verzoek tot betaling.

Zaailingendag 2023

We doen als Leidse Hout dit jaar niet mee aan de Zaailingendag. De gemeente heeft gekozen voor drie andere locaties, namelijk Park de Bult, het Bos van Bosman en het park bij de Kinderboerderij Merenwijk. De Zaailingendag is zaterdag 25 november. Meer informatie is te vinden op de website van de gemeente en op meerbomen.nu

Kasteel „Oud Poelgeest“, Oegstgeest bij Leiden

Bijzondere bomenwandeling op Oud Poelgeest

Woensdag 15 november is het nationale boomfeestdag. Die middag vanaf 15.00 uur verzorgt Ruurd Kok een bomenwandeling op Landgoed Oud Poelgeest. Bij deze wandeling gaat het niet om de bomen alleen, het gaat ook om de boodschappen die in de bomen zijn achtergelaten door soldaten die tijdens de Tweede Wereldoorlog op en rond het kasteel verbleven. De wandeling begint bij het kasteel. De kosten zijn € 5,00 per persoon.

Aanmelden graag via mvanderjagt@dorpmarketingoegstgeest.nl

Boerhaavedistrict vuurwerkvrije zone!

Het Boerhaavedistrict is aangewezen als vuurwerkvrije zone tijdens de jaarwisseling. Dit houdt in dat er tussen 31 december 18.00 en 1 januari 02.00 uur geen vuurwerk mag worden afgestoken. Vuurwerk afsteken in de Leidse parken is al langer verboden.

Wandelen door stedelijk hout

Een wandeling die u op elk moment en vanaf verschillende plekken kunt starten is de *Wandeling door stedelijk hout* van het Zuid-Hollands Landschap.

In het ledentijdschrift **blad** vertelt beleidsmedewerker toerisme bij de provincie Edith Andriess, inwoner van Leiden, over deze wandelroute tussen Leiden, Oegstgeest en Warmond. Op de website van het [ZHL](https://www.zhl.nl) is de route te downloaden.

Mini-kiekje

Als u nu door een van de parken van de route 'stedelijk hout' wandelt is de kans groot dat u paddenstoelen ziet.

Kiki Breet vond deze paddenstoelen tussen de sequoia's in het bospark van de Leidse Hout en wist er weer een mooi mini-kiekje te schieten. Instagram [@mini_kiekjes](https://www.instagram.com/mini_kiekjes)

Data Groengroep en Team Zwerfafval

Het einde van het jaar nadert en daarmee is ook de kalender van activiteiten aan het leeg raken. Maar er zijn nog een aantal momenten waarop de Groengroep en Team Zwerfafval in actie komen dit jaar! Voor de vrijwilligers van Team Zwerfafval komt er binnenkort een evaluatie over de ervaringen van het eerste jaar waarin er structureel geraapt werd. In de volgende nieuwsbrief komen de data voor 2024 te staan.

De Groengroep werkt nog op **zaterdag 11 november, woensdag 22 november, zaterdag 2 december en woensdag 13 december.**

Team Zwerfafval komt nog in actie op **woensdag 8 november, vrijdag 24 november, woensdag 6 december en vrijdag 22 december.**

Als er genoeg animo is gaan we ook voor een frisse nieuwjaarsraapbeurt op maandag 1 januari! Vuurwerk zullen we dan niet vinden, als het goed is!